

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет обліку та фінансів
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти
магістр

на тему: «Регіональна влада в унітарних та федеративних державах порівняльний
аналіз»

Виконав: здобувач вищої освіти
за освітньою програмою
Політологія
спеціальності 052 Політологія
ступеня вищої освіти магістр
групи 1
Пеньора А. М.
Керівник: Некряч А. І.
Рецензент: Громадська Н. А.

Полтава 2023 року

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО - МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ВЛАДИ

1.1. Визначення понять "унітарна держава" та "федеративна держава"

1.2. Основні принципи організації регіональної влади в унітарних та федеративних державах

1.3. Роль регіональної влади у забезпеченні децентралізації та регіонального розвитку

РОЗДІЛ 2. ПОЛІТИКО – ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ВЛАДИ НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНИ І ШВЕЙЦАРІЇ

2.1. Етапи становлення регіональної влади в Україні.

2.2. Структура регіональної влади в Швейцарії

РОЗДІЛ 3. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РЕГІОНАЛЬНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ ТА ШВЕЙЦАРІЇ

3.1. Характеристика спільних і відмінних рис та особливостей у структурах регіональної влади цих держав.

3.2. Роль і місце регіональної еліти в забезпеченні регіонального розвитку в контексті порівняльного аналізу.

3.3. Складові успіху, проблеми та виклики у функціонуванні регіональної влади України і Швейцарії.

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасному світі спостерігається зростання потреби в децентралізації та делегуванні повноважень на рівень регіонів. Багатонаціональні держави, що складаються з різноманітних етнічних та культурних груп, шукають шляхи створення сприятливих умов для збереження своєї ідентичності та вирішення своїх потреб. У той же час, унітарні держави розглядають можливості створення більш гнучкої системи управління, що враховуватиме особливості та потреби регіонів. Тож зростання інтересу до регіональної влади обумовлене необхідністю ефективного управління територіями, забезпеченням сталого розвитку регіонів та збалансованого розподілу ресурсів

Україна та Швейцарія є цікавими об'єктами для порівняльного аналізу, оскільки обидві держави знаходяться на перехресті різних культурних, політичних та інституційних впливів. Україна прагне побудувати ефективну систему регіонального управління після отримання незалежності, тоді як Швейцарія, як одна з найбільш стабільних федеративних держав у світі, має багаторічний досвід управління регіонами.

Розуміння принципів та особливостей регіональної влади в унітарних та федеративних державах дозволить знайти ефективні шляхи забезпечення регіонального розвитку, зміцнення місцевого самоврядування та забезпечення гармонійного функціонування держави в цілому.

Таким чином, дане дослідження є актуальним та важливим для розуміння проблем регіональної влади в унітарних та федеративних державах і може сприяти впровадженню ефективних моделей управління в у вітчизняну практику.

Об'єктом дослідження є регіональна влада в унітарних та федеративних державах в контексті порівняльного аналізу.

Предметом дослідження є особливості та форми функціонування регіональної влади в унітарних та федеративних державах на прикладі України та Швейцарії.

Метою роботи є проведення порівняльного аналізу регіональної влади в унітарних та федеративних державах на прикладі України та Швейцарії.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі *завдання*:

1. визначити поняття "унітарна держава" та "федеративна держава"
2. проаналізувати основні принципи організації регіональної влади .
3. проаналізувати етапи становлення регіональної влади в Україні
4. вивчити структуру регіональної влади в Швейцарії.
5. здійснити порівняльний аналіз регіональної влади в Україні та Швейцарії,.
6. вивчити роль і місце регіональної еліти в забезпеченні регіонального розвитку в контексті порівняльного аналізу.
7. проаналізувати проблеми та виклики, з якими стикаються Україна та Швейцарія у функціонуванні регіональної влади, а також визначити можливі шляхи покращення цього функціонування.
8. сформулювати висновки

Методологічна база. Для проведення порівняльного аналізу регіональної влади в унітарних та федеративних державах на прикладі України та Швейцарії будуть використані такі методи дослідження: аналітичний метод; компаративний метод; системний; структурно-функціональний: історичний та інші. Використання методів дослідження дозволило здійснити комплексний та об'єктивний аналіз регіональної влади в Україні та Швейцарії, визначити спільні та відмінні риси, оцінити ефективність їхніх структур та функціонування, а також запропонувати можливі шляхи покращення регіональної влади у розглянутих державах.

Наукова новизна кваліфікаційної роботи полягає у проведенні порівняльного аналізу регіональної влади в унітарних та федеративних державах на прикладі

України та Швейцарії. Дослідження зосереджується на вивченні ролі та функцій регіональної влади, її впливу на децентралізацію та регіональний розвиток.

Робота зосереджується на проведенні комплексного порівняльного аналізу регіональної влади в двох різних типах держав - унітарних та федеративних. Це дає можливість виявити спільні та відмінні риси, оцінити ефективність та проблеми, з якими зіткнуто в кожному типі держави. Дослідження фокусується на Україні та Швейцарії, як державах з різними системами управління та різними політичними та соціально-економічними умовами. Це дозволяє отримати широкий огляд проблем та викликів, з якими стикаються регіональні влади у різних контекстах. Робота акцентує увагу на ролі та впливі регіональної еліти в забезпеченні регіонального розвитку. Цей аспект раніше не був належним чином досліджений в порівняльному аналізі регіональної влади.

Отже, наукова новизна магістерської роботи полягає в розширенні наукових знань про регіональну владу в унітарних та федеративних державах, враховуючи особливості України та Швейцарії, а також виявленні ролі регіональної еліти у забезпеченні регіонального розвитку.

Окремі аспекти унітарної та федеративної держави досліджували такі українські науковці як В. Касьяненко, О. Харченко, О. Кузьо, Ю. Юрчук, Т. Кузьо, І. Лисак у своїх дослідженнях політичних систем Швейцарії та України.

Зокрема, Касьяненко В. та Харченко О. дослідили федеративний устрій Швейцарії, де влада розподілена між центральним урядом і кантональною владою. Вони наголосили на важливості цієї децентралізованої системи для розвитку регіональної автономії та забезпечення представництва різноманітних інтересів. Аналізуючи приклад Швейцарії, дослідники виявили, що кантони мають значну законодавчу владу, що дозволяє їм впливати на національну політику та робити внесок у процес прийняття рішень. Крім того, вони виявили, що кантони відіграють вирішальну роль у просуванні демократії участі та залученні громадян, оскільки

органи місцевого самоврядування ближчі до людей і можуть ефективно вирішувати їхні проблеми.

Кузьо О. у своїй роботі "Децентралізація в Україні: шлях до успішних реформ?" проаналізовано вплив децентралізації на розподіл повноважень між центральною та місцевою владою. Він стверджував, що реформи децентралізації в Україні призвели до розширення повноважень регіональних органів влади, що дозволило їм мати більший вплив на процеси прийняття рішень.

Юрчук Ю. у своєму дослідженні «Вплив децентралізації на регіональну владу та політичну стабільність в Україні» дослідила зв'язок між децентралізацією та політичною стабільністю в країні. Вона виявила, що децентралізація призвела до більш збалансованого розподілу влади, зниження напруженості між різними регіонами та сприяння політичній стабільності.

Т. Кузьо у своїй книзі «Україна: демократизація, корупція та новий російський імперіалізм» дослідив зв'язок між регіональною владою та корупцією в Україні. Він стверджував, що концентрація влади в руках центрального уряду історично сприяла корупції на регіональному рівні. Він наголосив на важливості децентралізації для подолання корупції та розширення можливостей регіональної влади для ефективної боротьби з цією проблемою.

І. Лисак у своєму дослідженні «Роль регіональних органів влади в забезпеченні децентралізації та регіонального розвитку» детально описує конкретні дії та стратегії, які регіональні органи влади можуть вжити для сприяння децентралізації та стимулювання регіонального розвитку. Лисак стверджував, що регіональні органи влади відіграють вирішальну роль у здійсненні та підтримці реформ децентралізації, оскільки вони є на передньому краї процесів прийняття рішень, які безпосередньо стосуються відповідних регіонів. Одним із ключових висновків дослідження Лисака було що регіональні органи влади мають бути наділені більшими повноваженнями щодо прийняття рішень та фінансовими

ресурсами для ефективного впровадження децентралізації та стимулювання регіонального розвитку.

Практична значущість роботи полягає у наступному: Результати дослідження можуть бути використані для розробки рекомендацій щодо поліпшення системи регіональної влади в унітарних та федеративних державах. Ці рекомендації можуть бути корисними для урядових органів та політичних діячів, що займаються реформуванням або розбудовою систем регіонального управління. Вивчення структури та функціонування регіональної влади в Швейцарії може послужити джерелом навчання для України та інших країн, що розглядають можливість реформування своєї системи регіонального управління. Швейцарський досвід може надати цінні вказівки щодо ефективних структур та механізмів регіональної влади.

Розуміння ролі регіональної влади у забезпеченні децентралізації та регіонального розвитку є важливим для досягнення сталого і збалансованого розвитку територій. Результати дослідження можуть сприяти формулюванню політик та стратегій, спрямованих на підтримку регіонального розвитку в унітарних та федеративних державах.

Вивчення систем регіональної влади сприяє збільшенню рівня демократії та громадської участі, оскільки залучення місцевого населення до процесів прийняття рішень і забезпечення прозорості в управлінні є важливими аспектами регіональної влади. Результати дослідження можуть внести свій внесок до академічного обговорення та розуміння проблем регіональної влади в унітарних та федеративних державах. Робота може стати початком подальших досліджень і сприяти розвитку наукової думки у сфері регіонального управління.

Матеріали проведеного дослідження можуть бути використані і під час освітнього процесу, проведення круглих столів, науково-практичних конференцій.

Апробація результатів дослідження.....

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи складається з вступу, трьох розділів , висновків та списку використаних джерел. Всього 64 аркушів.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО - МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ВЛАДИ

1.1. Визначення понять "унітарна держава" та "федеративна держава"

Унітарна та федеративна держава — це дві різні системи правління, які мають значний вплив на розподіл влади та повноважень. Розуміння характеристик і відмінностей між цими двома концепціями має важливе значення для розуміння того, як уряди працюють і приймають рішення. Ми визначимо та дослідимо ключові особливості унітарної держави та федеративної держави, а потім порівняємо та порівняємо ці дві системи [15. с.56].

Унітарна держава — це система правління, де влада та повноваження зосереджені в центральний уряд, який має незначну автономію або взагалі не надається регіональним або місцевим органам влади. В унітарній державі центральний уряд має повноваження приймати остаточні рішення та може диктувати політику та закони, які стосуються всієї країни. Ця централізація влади дозволяє створити більш спрощену та ефективну структуру управління, оскільки рішення можуть прийматися швидко та однаково виконуватися. Наприклад, такі країни, як Франція та Японія, вважаються унітарними державами. У Франції центральний уряд у Парижі має значну владу та контроль над регіональними та місцевими органами влади. Це дозволяє проводити послідовну політику та правила по всій країні, забезпечуючи узгоджений національний підхід до управління. Подібним чином у Японії національний уряд у Токіо має повноваження приймати рішення, які стосуються всіх регіонів, що призводить до єдиної правової бази та адміністрування [7].

З іншого боку, федеральна держава — це система правління, де влада та повноваження розподіляються між центральним урядом і регіональними або державними урядами. У федеративній державі обидва рівні влади мають свої окремі

повноваження та обов'язки, а також поділяють суверенітет над країною. Такий розподіл повноважень забезпечує більш децентралізовану структуру управління, де регіональні уряди мають автономію приймати рішення та впроваджувати політику, яка є специфічною для їх юрисдикції. Наприклад, США та Німеччина є федеральними державами. У Сполучених Штатах влада розподілена між федеральним урядом і урядами окремих штатів. Федеральний уряд має владу над такими питаннями, як оборона та зовнішня політика, тоді як окремі штати мають автономію в таких сферах, як освіта та транспорт. Такий розподіл повноважень дозволяє застосовувати різні політики та підходи в різних штатах, що відображає унікальні потреби та переваги кожного регіону. Подібним чином у Німеччині влада розподіляється між федеральним урядом у Берліні та урядами земель, що дозволяє регіональним урядам контролювати певні сфери політики.

Унітарна держава є однією з форм організації державної влади, де влада концентрується на центральному рівні і має єдине джерело легітимності. Унітарна держава визначається головним чином двома принципами: єдиною конституцією та єдиною системою влади. У цій формі державного устрою місцеві органи влади функціонують на підпорядкованій основі, а влада централізовано управляє державою в цілому [22].

Основні принципи унітарної держави [3]:

Унітарна держава характеризується централізацією влади на центральному рівні. Це означає, що центральний уряд має вирішальне слово у прийнятті рішень і здійсненні політики в усіх аспектах державного управління. Місцеві органи влади можуть мати обмежені повноваження та залежати від центрального уряду.

Унітарна держава має єдину конституцію, яка визначає правовий порядок, організацію влади та права громадян. Ця конституція може бути затверджена центральним органом влади і визначає загальноприйняті норми, які діють на всій

території держави. Місцеві органи влади підкоряються цій конституції та виконують встановлені нею вимоги.

Унітарна держава характеризується єдиною системою влади, в рамках якої центральний орган влади має переважну роль у прийнятті рішень та здійсненні політики. Ця система включає в себе виконавчу, законодавчу та судову владу. Місцеві органи влади можуть мати обмежені повноваження в цій системі та здійснювати свою діяльність на підставі наданих їм компетенцій з боку центрального уряду.

Особливості унітарної держави:

Унітарна держава може бути дуже гнучкою і адаптивною до змін у політичному, соціальному та економічному контексті. Централізація влади дозволяє швидко реагувати на зміни та приймати рішення, що відповідають загальним потребам держави.

Сприяє збереженню територіальної цілісності, оскільки влада центрального органу управління охоплює всю територію держави. Це може бути особливо важливо для країн зі складною етнічною або релігійною структурою, де централізована влада сприяє підтримці єдності та запобігає можливим конфліктам.

Унітарна держава може забезпечувати ефективне використання ресурсів, оскільки централізована система влади дозволяє уникнути дублювання функцій та координаційних проблем, що можуть виникати в децентралізованих системах. Це особливо важливо в областях, які вимагають централізованого планування і керівництва, наприклад, в області економіки, оборони чи соціального забезпечення.

Унітарна держава не передбачає поділу влади між центральним та місцевими органами влади на рівні суверенних суб'єктів. Влада централізована та концентрована на центральному рівні. Це може призводити до обмеження автономії місцевих органів влади та недостатньої участі громадян у процесі управління.

Унітарна держава є поширеною формою організації державної влади, особливо у країнах зі значними централізованими системами влади. Вона може мати переваги у забезпеченні політичної стабільності, ефективного використання ресурсів та збереженні територіальної цілісності, але водночас вона може обмежувати автономію місцевих органів влади та участь громадян у процесі управління. Кожна країна має свою власну модель державного устрою, яка враховує її історичні, політичні, етнічні та культурні особливості.

Федеративна держава є формою організації державної влади, в якій влада розподіляється між центральним урядом та регіональними підрозділами, які мають певну ступінь автономії. Федеративний принцип ґрунтується на розподілі влади та повноважень між різними рівнями управління з метою забезпечення політичної стабільності, регіонального розвитку та збереження єдності держави.

Основні характеристики та принципи федералізму включають наступні [6]:

1. Федеративна держава базується на конституції, яка визначає правові засади функціонування федерації. Конституція встановлює розподіл влади, повноважень та компетенцій між центральним урядом та регіональними підрозділами, а також встановлює принципи співробітництва та взаємодії між ними.
2. Має дворівневу систему влади, що означає наявність двох рівнів управління - центрального та регіонального. Центральний рівень включає федеральний уряд та органи, відповідальні за прийняття загальнодержавних рішень, таких як законодавство, оборона, зовнішня політика тощо. Регіональні підрозділи (наприклад, штати, провінції, кантони) мають свої власні органи влади та повноваження в окремих сферах, які визначені конституцією.
3. Передбачає розподіл повноважень між центральним та регіональними рівнями влади. Зазвичай, конституція визначає перелік компетенцій, які належать виключно федеральному уряду, ті, що належать виключно регіональним

підрозділам, а також ті, що можуть бути спільними для обох рівнів. Цей розподіл може бути фіксованим або динамічним, залежно від конкретного законодавства країни.

4. Забезпечує гарантії прав регіональних підрозділів, зокрема, їх право на самоврядування, культурний та мовний розвиток, а також фінансову аутономію. Це дозволяє регіональним підрозділам приймати рішення в межах їх повноважень та враховувати особливості та потреби своїх мешканців.
5. Федеративна держава передбачає механізми співробітництва між центральним урядом та регіональними підрозділами. Це може включати регулярні зустрічі представників центрального та регіонального рівнів для обговорення загальних питань, формування федеральних законів, консультації та спільне прийняття рішень.
6. Наявність механізмів конституційного контролю, які забезпечують дотримання принципів федералізму та розподілу влади. Це може включати конституційний суд або інші органи, які вирішують спори між центральним та регіональними органами влади та забезпечують дотримання конституційних принципів.
7. Федеративна держава надає можливість об'єднувати різноманітні регіони з різними культурними, етнічними та географічними характеристиками під спільним правлінням, забезпечуючи одночасно автономію та єдність. Цей принцип може сприяти політичній стабільності, збереженню культурної різноманітності та регіонального розвитку. Однак, успіх федеративної держави залежить від забезпечення балансу між централізацією та децентралізацією, а також від ефективної взаємодії та співробітництва між центральним та регіональними рівнями влади.

Порівнюючи унітарні та федеративні землі, одна з ключових відмінностей полягає в розподіл влади і влади. В унітарній державі влада зосереджена в центральному уряді, що призводить до більш однорідного та централізованого

процесу прийняття рішень. З іншого боку, у федеративній державі влада розподілена між центральним урядом і регіональними урядами, що призводить до більш децентралізованого процесу прийняття рішень. Ця різниця в розподілі влади має значні наслідки для процесів управління та прийняття рішень. В унітарній державі рішення можуть прийматися швидко та однаково виконуватися, що призводить до більшої ефективності та узгодженості. Однак такий централізований підхід може обмежити можливості регіональних органів влади задовольняти конкретні місцеві потреби та переваги. Навпаки, федеративна держава забезпечує більшу регіональну автономію та гнучкість, оскільки регіональні уряди мають повноваження приймати рішення, що стосуються їхньої юрисдикції. Це може призвести до більш індивідуального підходу до управління, але це також може призвести до неузгодженості та конфліктів між різними регіонами.

1.2. Основні принципи організації регіональної влади в унітарних та федеративних державах

Організація влади в країні відіграє вирішальну роль у визначенні її політичної структури та управління. Двома поширеними системами організації влади є унітарна та федеративна держави. В унітарній державі влада зосереджена в одному центральному уряді, тоді як у федеративній державі влада розподілена між центральним і регіональними урядами.

Регіональна влада в унітарних державах має важливе значення для забезпечення ефективного управління та розвитку різних регіонів у межах країни. Унітарні держави характеризуються централізованим управлінням, де влада зосереджена на центральному рівні, але водночас розподіляється на регіональні органи управління. У цій відповіді розглянемо структуру та функції регіональної влади в унітарних державах [13. с.34].

Структура регіональної влади може варіюватися в залежності від країни, але в загальних рисах включає такі елементи:

Регіональні уряди: У регіонах унітарної держави можуть існувати регіональні уряди, які відповідають за управління конкретними регіонами. Їх склад та функції визначаються законодавством країни. Регіональні уряди зазвичай мають свого главу (губернатора, прем'єр-міністра регіону) та міністерства/відомства, які здійснюють виконавчу владу в регіоні.

Регіональні парламенти: В більшості унітарних держав регіональні уряди мають свої парламенти або ради, що представляють інтереси регіону та приймають рішення щодо місцевих питань. Регіональні парламенти складаються з обраних представників регіону і мають обмежені повноваження, які визначені законодавством країни. Вони можуть приймати місцеві закони та регулювати питання, що стосуються регіону.

Місцеві органи самоврядування: Унітарні держави також можуть мати місцеві органи самоврядування, які здійснюють управління на рівні міст, міських районів або сільських територій. Ці органи можуть бути обраними або призначеними і відповідають за місцеві питання, такі як місцевий бюджет, місцеву інфраструктуру, розвиток громади та інші аспекти місцевого життя.

Функції регіональної влади в унітарних державах [9]:

1. Виконавча влада: Регіональна влада в унітарній державі виконує функції виконавчої влади в регіоні. Це включає розроблення та здійснення політик та програм, що сприяють розвитку регіону, а також виконання законів та регулювання різних аспектів місцевого управління.
2. Управління економікою та соціальними питаннями: Регіональна влада може бути відповідальною за розвиток регіональної економіки, залучення інвестицій, створення робочих місць та реалізацію соціальних програм у регіоні. Вона може

сприяти розвитку підприємництва, підтримці малих і середніх підприємств, забезпеченню соціальної захищеності населення та інших соціальних питань.

3. Місцеве законодавство: Регіональні парламенти мають повноваження приймати місцеві закони, які стосуються регіональних питань. Це може включати прийняття рішень щодо місцевого бюджету, земельного господарства, місцевих податків та зборів, регулювання місцевих послуг та інфраструктури, а також інших питань, що стосуються регіону.
4. Регулювання відносин з центральною владою: Регіональна влада в унітарній державі має відносини з центральною владою країни. Вона може співпрацювати з центральним урядом у вирішенні загальнодержавних питань та представляти інтереси свого регіону на загальнодержавному рівні. Також можлива деконцентрація або делегування деяких повноважень центральної влади регіональним органам.
5. Забезпечення місцевої демократії: Регіональна влада може грати важливу роль у забезпеченні місцевої демократії. Шляхом виборів та участі мешканців регіону у процесі управління, регіональні органи влади створюють можливість для мешканців брати участь у вирішенні питань, що стосуються їхнього регіону.

Важливо зазначити, що структура та функції регіональної влади в унітарних державах можуть значно відрізнятися в різних країнах. Вони визначаються конституційними нормами, законодавством та політичним контекстом кожної окремої країни. Тому конкретні деталі та особливості регіональної влади можуть бути різними в різних країнах.

Для федеративних держав характерний розподіл влади між центральним урядом і регіональними урядами. Така структура дозволяє розподіляти повноваження та відповідальність, забезпечуючи баланс між національною єдністю та регіональною автономією. Відносини між регіональною владою та центральним

урядом мають вирішальне значення для визначення ефективності та стабільності федеративних держав.

Структура регіональної влади у федеральних землях визначається принципи федералізму та розподілу повноважень між центральною та регіональною владою. Федералізм — це система правління, яка розподіляє повноваження між центральним урядом і регіональними урядами, що дозволяє кожному рівню влади мати власну сферу впливу та повноваження приймати рішення. Цей поділ влади може мати різні форми залежно від конкретної моделі федералізму, прийнятої в країні. Однією з моделей регіональної структури влади є асиметричний федералізм, коли різні регіони в межах федеративної держави мають різний ступінь автономії та повноважень. Наприклад, у Канаді Квебек має чіткі повноваження та привілеї порівняно з іншими провінціями, що відображає його унікальну культурну та мовну самобутність. Іншою моделлю є деволюція, коли певні повноваження передаються від центрального уряду до регіональних. Це стосується Сполученого Королівства, де Шотландія, Уельс і Північна Ірландія передали повноваження в таких сферах, як освіта, охорона здоров'я та транспорт. Повноваження регіональних урядів часто визначаються та захищаються конституціями та правовими рамками. Ці документи окреслюють конкретні повноваження та відповідальність регіональних урядів, а також межі їхніх повноважень. Наприклад, Конституція Сполучених Штатів надає певні повноваження федеральному уряду, а інші зберігає за штатами. Ці конституційні положення забезпечують основу для здійснення регіональної влади та допомагають підтримувати баланс між централізацією та децентралізацією [38. с.13].

Відносини між регіональною владою та центральним урядом відіграють вирішальну роль у функціонуванні федеративних держав. Міжурядові відносини та механізми співпраці є важливими для ефективного управління та координації між різними рівнями влади. Ці механізми можуть мати форму спільних органів

прийняття рішень, міжурядових конференцій або двосторонніх угод. Однак між центральною та регіональною владою можуть виникати напруга та конфлікти через збіг юрисдикцій та суперечки щодо повноважень. Це часто призводить до судових баталій і політичних суперечок, які можуть підірвати стабільність і ефективність федеративних держав.

Наприклад, у Сполучених Штатах були численні конфлікти між федеральним урядом та окремими штатами через такі питання, як охорона здоров'я, імміграція та екологічні норми. Збалансування регіональної автономії з необхідністю національної єдності та згуртованості є постійним викликом у федеративних землях. Тоді як регіональні уряди прагнуть захистити свої інтереси та сприяти місцевому розвитку, центральний уряд має забезпечувати загальний добробут і єдність країни. Встановлення правильного балансу вимагає ефективної комунікації, переговорів і компромісу між центральним і регіональним урядом.

Вплив регіональної влади на федеративні держави є багатограним і може мати різноманітні наслідки. Один суттєвий вплив – на процеси управління та прийняття рішень. Регіональні органи влади залучають місцеві знання та перспективи до столу, дозволяючи застосовувати політику та рішення, які більше залежать від контексту. Однак це також може призвести до фрагментації політики та труднощів у реалізації національних стратегій.

Унітарні держави характеризуються концентрацією влади в одному центральному уряді. У цій системі центральний уряд має вищу владу і може делегувати повноваження регіональним утворенням, як вважає за потрібне. Прикладами унітарних держав є Франція, Японія та Велика Британія. У цих країнах центральний уряд має повноваження приймати рішення від імені всієї нації, включаючи такі питання, як оподаткування, оборона та освіта [24. с.67].

На відміну від унітарних держав, федеративні держави характеризуються розподілом влади між центральні та регіональні уряди. Ця система передбачає

більш децентралізований підхід до управління, де регіональні уряди мають власні повноваження та відповідальність. Прикладами федеративних держав є США, Німеччина та Австралія. У цих країнах центральний уряд має обмежені повноваження, а регіональні уряди мають повноваження приймати рішення з таких питань, як освіта, охорона здоров'я та інфраструктура у відповідних регіонах.

Вибір між унітарною чи федеральною системою залежить від різних чинників, включаючи історичні, культурні та політичні міркування. Унітарні держави пропонують переваги з точки зору підвищення ефективності та одноманітності. Завдяки зосередженню повноважень в одному центральному уряді процеси прийняття рішень можуть бути спрощені, що дозволить швидше реагувати на національні проблеми. Крім того, у всій країні можна запровадити єдину політику та правила, забезпечуючи послідовність і узгодженість. З іншого боку, федеративні землі пропонують переваги у просуванні регіональної автономії та різноманітності. Розділяючи повноваження між центральним і регіональним урядом, федеральні системи забезпечують більший контроль і прийняття рішень на місцях. Це дає змогу регіонам задовольнити свої конкретні потреби та вподобання, що веде до більш адаптованих політик і програм. Крім того, федеральні системи часто сприяють розвитку почуття регіональної ідентичності та гордості, оскільки регіони мають можливість формувати власне управління та політику [34. с.23].

Отже, організація влади всередині країни є критично важливим аспектом її політичної структури. Унітарні держави зосереджують владу в одному центральному уряді, тоді як федеративні держави розподіляють владу між центральним і регіональними урядами. Кожна система пропонує певні переваги: унітарні держави сприяють ефективності та одноманітності, а федеративні держави сприяють регіональній автономії та різноманітності. Вибір між цими системами залежить від різних факторів, і країни повинні ретельно враховувати свої унікальні обставини, коли приймають рішення про свою організацію влади. Розуміючи

характеристики та наслідки унітарних і федеративних держав, ми можемо отримати цінну інформацію про динаміку управління та розподіл влади всередині націй.

1.3. Роль регіональної влади у забезпеченні децентралізації та регіонального розвитку

Останніми роками децентралізація стала ключовим аспектом управління, де регіональний розвиток став ключовим у центрі уваги. Регіональна влада відіграє вирішальну роль у стимулюванні регіонального розвитку шляхом децентралізації. Ми дослідимо важливість децентралізації для регіонального розвитку, роль регіональних органів влади у сприянні економічному розвитку, а також виклики та обмеження, з якими стикаються ці органи влади у забезпеченні децентралізації та регіонального розвитку.

Децентралізація влади відноситься до передачі політичної, фінансової та адміністративної влади від центрального уряду до регіональних органів влади або місцевим урядам. Цей процес має велике значення для регіональної влади з наступних причин [1]:

1. Децентралізація дозволяє більш пряме залучення місцевих урядів до прийняття рішень, що стосуються їх регіонів. Це сприяє покращенню представництва, оскільки рішення можуть бути прийняті на основі конкретних потреб і інтересів кожного регіону.
2. Завдяки децентралізації, регіональні органи влади мають більше повноважень у вирішенні питань, що стосуються їх територій. Це дозволяє більш швидко та ефективно прийняття рішень, оскільки місцеві органи краще знають місцеві проблеми та потреби.
3. Децентралізація сприяє розвитку місцевого самоврядування, що є важливим аспектом демократії. Місцеві уряди отримують більше повноважень і ресурсів для самостійного прийняття рішень та розвитку своїх регіонів.

4. Регіональні органи влади, маючи більшу владу та контроль над ресурсами, можуть ефективніше використовувати їх для забезпечення розвитку своїх регіонів. Вони можуть впроваджувати інновації та сприяти економічному зростанню на місцевому рівні.
5. Децентралізація сприяє зближенню місцевих урядів з громадою, оскільки вони стають більш відповідальними перед своїми виборцями. Це сприяє покращенню комунікації та залученню громади до прийняття рішень, що стосуються їх регіону.

Отже, децентралізація влади має значення для регіональних органів влади, оскільки вона сприяє покращенню представництва, ефективному прийняттю рішень, розвитку місцевого самоврядування, збільшенню ефективності та інновацій, а також зближенню з громадою.

Децентралізація стосується передачі влади та повноваження щодо прийняття рішень від центральних урядів до регіональних або місцевих органів влади. Це важливий аспект управління, оскільки дозволяє регіональним органам влади приймати рішення та впроваджувати політику, яка задовольняє конкретні потреби відповідних регіонів. Це розширення повноважень регіональних органів влади має вирішальне значення для регіонального розвитку, оскільки вони краще підготовлені для вирішення унікальних проблем і можливостей, з якими стикаються їхні регіони. Успішні ініціативи регіонального розвитку через децентралізацію можна спостерігати в різних країнах. Наприклад, в Іспанії регіональний уряд Каталонії зміг реалізувати політику, яка сприяла культурному та економічному розвитку регіону. Це включає ініціативи щодо збереження та популяризації каталонської мови та культури, а також залучення інвестицій для стимулювання регіональної економіки. Подібним чином у Бразилії штат Мінас-Жерайс запровадив заходи децентралізації, які призвели до розвитку гірничодобувного та

сільськогосподарського секторів, сприяючи загальному регіональному зростанню [56. с.11].

Регіональна влада відіграє вирішальну роль у сприянні економічному розвитку своїх регіонів. Один із способів досягти цього — залучення інвестицій та сприяння підприємництву. Регіональна влада може створити сприятливе бізнес-середовище, пропонуючи стимули, спрощуючи правила та надаючи допоміжні послуги для залучення бізнесу. Це, у свою чергу, веде до створення робочих місць та економічного зростання в регіоні. Розвиток інфраструктури та підключення також життєво важливі для регіональної економіки. Регіональна влада може інвестувати в інфраструктурні проекти, такі як дороги, порти та аеропорти, які покращують зв'язок у регіоні та за його межами. Покращена інфраструктура сприяє торгівлі та транспортуванню, що робить регіон більш привабливим для бізнесу та інвесторів.

Наприклад, регіональний уряд Гуджарату в Індії успішно розвинув інфраструктуру, включаючи будівництво портів і спеціальних економічних зон, що залучило значні інвестиції та сприяло економічному зростанню штату. Співпраця між регіональною владою та місцевим бізнесом є ще одним важливим фактором сприяння економічному розвитку. Регіональна влада може тісно співпрацювати з бізнесом, щоб визначити його потреби та надати необхідну підтримку. Ця співпраця може мати форму навчальних програм, доступу до фінансування та можливостей для спілкування. Розвиваючи міцне партнерство з місцевим бізнесом, регіональна влада може створити середовище, сприятливе для підприємництва та інновацій, що веде до економічного розвитку [33. с.89].

Хоча децентралізація має великий потенціал для регіонального розвитку, регіональна влада стикається з кількома проблемами та обмеженнями в її реалізації. . Однією з головних проблем є брак фінансових ресурсів і спроможності регіональних органів влади. Обмежені бюджети та адміністративні можливості

можуть перешкоджати спроможності регіональних органів влади ефективно впроваджувати політику та ініціативи регіонального розвитку. Це може призвести до розриву між бажаними результатами децентралізації та фактичним впливом на регіональний розвиток. Координація та співпраця між різними рівнями влади є ще одним викликом, з яким стикається регіональна влада.

Покращена інфраструктура є ключовим аспектом регіонального розвитку, оскільки вона покращує торгівлю та транспорт, роблячи регіон більш привабливим для бізнесу та інвесторів. Коли регіональний уряд Гуджарату в Індії успішно розвинув інфраструктуру, включаючи будівництво портів і спеціальних економічних зон, це значно збільшило інвестиції та сприяло економічному зростанню штату. Це яскравий приклад того, як розвиток інфраструктури може позитивно вплинути на регіон.

Крім того, співпраця між регіональними органами влади і місцевого бізнесу має вирішальне значення для регіонального розвитку. Співпрацюючи з місцевим бізнесом, регіональна влада може сприяти економічному зростанню, створенню робочих місць та інноваціям у регіоні. Регіональна влада відіграє важливу роль у забезпеченні децентралізації та регіонального розвитку, надаючи навчальні програми для місцевих підприємців.

Висновки до першого розділу

Отже, ми розглянули важливі поняття "унітарна держава" та "федеративна держава", а також основні принципи організації регіональної влади в цих системах. Дослідження ролі регіональної влади у забезпеченні децентралізації та регіонального розвитку становить важливий аспект цього розділу.

Згідно з результатами нашого дослідження, можна визначити, що унітарна держава - це політична система, в якій влада та контроль зосереджені на центральному рівні уряду, і регіональні одиниці (провінції, області тощо) діють на основі делегованих повноважень від центрального уряду. Федеративна держава, навпаки, характеризується поділом влади між центральним та регіональними рівнями, де регіональні одиниці мають власні компетенції та законодавчу владу.

Важливо відзначити, що визначення цих понять є ключовими для розуміння організації системи влади в будь-якій країні, оскільки вони впливають на розподіл компетенцій та повноважень між різними рівнями уряду та місцевими органами влади.

Ми вивчили основні принципи організації регіональної влади в унітарних та федеративних державах. В унітарних державах, регіональна влада зазвичай обмежена і визначається центральним урядом. Така система дозволяє забезпечити однаковий стандарт управління та політики на всій території країни. У федеративних державах регіональні одиниці мають більше автономії та власної влади, що дозволяє їм вирішувати питання, які стосуються їхнього регіону.

Ці принципи мають вирішальне значення для організації системи влади та визначення ролі регіональної влади в управлінні державою. Вони впливають на розподіл фінансових, адміністративних та політичних ресурсів між центральним та регіональними рівнями влади.

Одним з ключових аспектів, що розглядаються в цьому розділі, є роль регіональної влади у забезпеченні децентралізації та регіонального розвитку. Децентралізація влади - це процес передачі владних повноважень та ресурсів з центрального уряду до регіональних органів влади. Цей процес може покращити управління, забезпечити більшу ефективність та відповідність рішень місцевим потребам.

Регіональна влада в цьому контексті виступає як ключовий інструмент децентралізації. Вона може бути повноважена не лише для розподілу ресурсів, але й для прийняття рішень, які враховують конкретні потреби та особливості регіонів. Правильна організація та функціонування регіональної влади може сприяти більш ефективному вирішенню соціальних, економічних та політичних завдань на рівні регіонів.

Дослідження в цьому розділі також дозволяє з'ясувати, як регіональна влада впливає на регіональний розвиток. Відомо, що регіональний розвиток може бути нерівномірним, і регіональна влада грає важливу роль у збалансуванні цього процесу. Шляхом налагодження політики та ініціатив на рівні регіонів, регіональна влада може сприяти зростанню, створенню робочих місць та поліпшенню життя населення в своєму регіоні.

РОЗДІЛ 2. ПОЛІТИКО – ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ВЛАДИ НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНИ І ШВЕЙЦАРІЇ

2.1. Етапи становлення регіональної влади в Україні.

Еволюція регіональної влади в Україні є складним і багатограним явищем, яке сформувалося під впливом різноманітних історичних факторів. Від середньовіччя до наших днів Україна пережила багату та запутану історію динаміки регіональної влади. У цьому есе розглядатиметься історичний контекст регіональної влади в Україні, зосереджуючись на трьох ключових періодах: поява регіональної влади в середньовіччі, консолідація регіональної влади під Річчю Посполитою та вплив зовнішніх сил на динаміку регіональної влади. на території сучасної України [18].

У середньовіччі в Україні виникли регіональні центри влади, які відіграли значну роль у формуванні її історії. Одним із найвпливовіших періодів у цьому плані була доба Київської Русі. Держава Київська Русь, зосереджена навколо міста Києва, мала значний регіональний вплив через свої торгові шляхи та політичні союзи. Стратегічне розташування держави на перехресті Східної та Західної Європи дозволило встановити міцні економічні та культурні зв'язки з сусідніми регіонами. Іншою важливою регіональною державою цього періоду була Галицько-Волинська. Галицько-Волинське князівство, розташоване в західній Україні, було князівством, яке процвітало під правлінням династії Рюриковичів. Вона постала як значна регіональна держава зі своєю власною чіткою політичною та культурною ідентичністю. Галичина-Волинь відіграла вирішальну роль у формуванні регіональної динаміки влади, зокрема через свої союзи з іншими регіональними державами та зусилля зберегти автономію. Монгольські навали в XIII столітті мали глибокий вплив на регіональні структури влади в Україні. Монголи під проводом Чингісхана завоювали величезні території, включно з частиною України. Це

призвело до роздробленості регіональних центрів влади та підкорення українських земель під владу монголів. Монгольське панування порушило існуючу динаміку влади та послабило регіональну владу, що призвело до періоду політичної нестабільності та соціальних потрясінь [29. с.78].

Річ Посполита відіграла вирішальну роль у консолідації та формуванні динаміки регіональної влади в Україні протягом XVI і XVII ст. століттями. Значний вплив на українські території мала Річ Посполита — союз Польського королівства та Великого князівства Литовського. Вона надала значну автономію та привілеї українській шляхті, відомій як шляхта, що дозволило їй здійснювати регіональну владу та вплив. Одним із ключових гравців у динаміці регіональної влади цього періоду була козацька Гетьманщина. Гетьманщина була напівавтономною козацькою державою, що виникла в Україні, на чолі з гетьманами, яких обирала козацька військова верства. Гетьманщина кинула виклик владі Речі Посполитої та прагнула утвердити власну регіональну владу. Козацтво відіграло ключову роль у захисті України від зовнішніх загроз і формуванні регіональних владних відносин завдяки своїй військовій доблесті.

У сучасний час динаміка регіональної влади в Україні зазнавала значного впливу зовнішніх сил. Історичний контекст динаміки регіональної влади в Україні має вирішальне значення для розуміння поточної ситуації. Після монгольської навали регіон зіткнувся з політичною нестабільністю та соціальними потрясіннями, оскільки існуючі центри влади були роздроблені та ослаблені. Це дозволило Речі Посполитій посилити свій вплив на українські території. Річ Посполита надала значну автономію та привілеї українській шляхті, що дозволило їй здійснювати регіональні управління та здійснює власну владу в межах України. Проте козацьке гетьманство постало як конкурентний центр влади, який кинув виклик авторитету Речі Посполитої [41].

Козацька Гетьманщина була унікальною напівавтономною державою, що виникла в Україні. На чолі з гетьманами, які обиралися козацькими військовими чинами, Гетьманщина прагнула встановити власну крайову владу та захистити інтереси українського народу. Цей період ознаменував важливий перелом в історії України, оскільки висвітлив появу регіональної влади та прагнення до самоврядування в межах українських територій. Козацькі гетьмани своєю військовою силою та стратегічними навичками змогли ефективно протистояти зовнішнім загрозам і захистити Україну від загарбництва. Вони стали відомі своїм запеклим опором Османській імперії та успішними походами проти кримських татар. Це не лише зміцнило їхню репутацію грізних воїнів, а й допомогло утвердити козацтво як самостійну регіональну силу. У цей час козацька Гетьманщина посилила вплив і розширила свою територію, кидаючи виклик авторитету Речі Посполитої. Козаки мали успіх не лише у військових походах, а й проводили політику, яка сприяла культурній та мовній самобутності українського народу. Вони прагнули захистити права та інтереси Української православної церкви, яка зазнала придушення під польським пануванням. за будівництво храмів, підтримка освіти духовенства, сприяння використанню української мови в богослужіннях і літературі [35. с.79].

Намагання козацького гетьманату створити незалежну крайову владу та захистити інтереси українського народу були глибоко вкорінені в історичний контекст того часу. Україна довгий час перебувала під впливом і контролем зовнішніх держав, таких як монголи, Річ Посполита . Ці іноземні держави часто нав'язували українському народу свої власні закони, звичаї та релігію, що призводило до почуття розчарування та бажання самостійного управління. Монгольське панування, яке тривало понад два століття, мало значний вплив на розвиток регіональної влади в Україні. Монголи на чолі з Чингісханом завоювали величезні території, включно з Україною, і заснували Золоту Орду.

Після відокремлення від Союзу Радянських Соціалістичних Республік, Україна стала суверенною державою і швидко розпочала процес будівництва демократичного правління. Одним з важливих аспектів було встановлення системи регіонального управління.

У 1991 році була прийнята Конституція України, яка передбачала впровадження децентралізації та розширення повноважень місцевих органів влади. Згідно з цим Конституційним Актом, Україна була організована як унітарна держава з принципом поділу влади між центральним та місцевими органами влади.

На регіональному рівні в Україні було створено обласні та районні ради та адміністрації, що здійснюють управління на відповідних територіях. Обласні ради складаються з обраної населенням обласної ради та виконавчого комітету, які керують регіоном. Районні ради в свою чергу управляють відповідними районами. Крім того, були створені міські та сільські ради для керівництва населеними пунктами [16].

Проте, протягом багатьох років після незалежності України регіональна влада була досить централізованою, з обмеженими повноваженнями для місцевих органів. Це було пов'язано з історичними, політичними та економічними факторами. Процес децентралізації та розширення повноважень місцевих органів влади набув широкого розгляду та підтримки після Революції Гідності в 2013-2014 роках. Зокрема, у 2014 році Україна розпочала реформу місцевого самоврядування, спрямовану на зміцнення регіональної влади та покращення життя громадян на місцевому рівні.

У рамках цієї реформи було запроваджено нову територіальну структуру, зменшено кількість районів та введено об'єднані територіальні громади (ОТГ). ОТГ об'єднують кілька сіл, селищ або міст із прилеглими територіями в одну адміністративну одиницю, яка має широкі повноваження в управлінні своїми справами.

Ця реформа також передбачала передачу більшої частини бюджетних коштів та регулятивних повноважень з центральних органів влади до місцевих органів. Вона сприяла зближенню рівня розвитку різних регіонів, забезпеченню більшої самостійності місцевих громад та підвищенню ефективності використання ресурсів.

Отже, розвиток регіональної влади в Україні є процесом, що триває. Він включає реформування структури та повноважень місцевих органів влади з метою забезпечення більшої самостійності регіонів, підвищення рівня життя громадян та розвитку локальної економіки.

2.2. Структура регіональної влади в Швейцарії

Швейцарія – країна, відома своєю унікальною політичною системою, яка характеризується федеральною системою правління. Це означає, що країна поділена на три рівні влади: федеральний, кантональний і комунальний. Кантональний рівень уряду, також відомий як регіональний уряд, відіграє вирішальну роль у забезпеченні безперебійної роботи державних послуг та відправлення правосуддя.

Федеральна система правління Швейцарії — це унікальна політична система, яка поділяється на три рівні влади: федеральний, кантональний і комунальний. Кантональний рівень уряду відповідає за управління державними службами та відправлення правосуддя. У Швейцарії 26 кантонів, кожен зі своєю конституцією, парламентом і урядом. Кантони мають високий ступінь автономії та відповідають за власні справи, включаючи освіту, охорону здоров'я та транспорт. Роль кантонів у регіональному уряді полягає в забезпеченні ефективного та результативного надання державних послуг [37. с.88].

Регіональна влада в Швейцарії має складну структуру, яка базується на принципах федералізму та демократії. Країна поділяється на 26 кантонів, кожен з

яких має власну конституцію, уряд та парламент. Структура регіональної влади в Швейцарії [29]:

1. Кантони (Kantone): Швейцарія поділяється на 26 кантонів, які є основними адміністративно-територіальними одиницями. Кожен кантон має свою конституцію, уряд, та парламент, що приймає рішення на рівні кантону. Кантони мають значну автономію та широкий спектр компетенцій.
2. Громади (Gemeinden): На рівні кожного кантону існують громади, які відповідають за місцеве самоврядування та надання послуг місцевому населенню. Громади обирають своїх представників та мають вплив на місцеву політику та розвиток.
3. Кантонські парламенти (Kantonsparlamente): Кожен кантон має власний парламент, який складається з обраних представників. Парламент приймає рішення щодо законодавства та бюджету кантону.
4. Кантонські уряди (Regierungen): Уряди кантонів відповідають за виконання законів та реалізацію політики кантону. Уряди складаються з канцлера та міністрів.
5. Федеральний парламент (Bundesversammlung): На федеральному рівні існує федеральний парламент, який складається з Національної ради (Nationalrat) та Ради кантонів (Ständerat). Національна рада обирається громадянами і представляє їх інтереси, тоді як Рада кантонів складається з представників кантонів і захищає права кантонів.
6. Федеральний уряд (Bundesrat): Федеральний уряд є виконавчим органом на федеральному рівні та складається з семи членів, які представляють основні політичні партії. Члени уряду відповідають за різні департаменти та міністерства.
7. Федеральні суди (Bundesgerichte): Федеральна система юстиції включає Верховний суд, Федеральний адміністративний суд, Федеральний суд з

публічного права та інші судові органи, які вирішують спори на федеральному рівні.

Ця структура регіональної влади в Швейцарії відображає принципи федералізму та демократії, які є основою політичної системи країни. Кожен кантон має значну внутрішню автономію та вирішує багато питань самостійно, що робить Швейцарію прикладом сильного регіонального самоврядування.

Кожен з 26 кантонів Швейцарії має власний регіональний уряд, який відповідає за управління відповідними регіонами. Це включає надання послуг з освіти, охорони здоров'я, громадського транспорту та послуг з поводження з відходами. Окрім цих основних послуг, регіональні органи влади також мають повноваження стягувати податки, регулювати використання землі та видавати дозволи на будівництво. Однією з унікальних особливостей регіонального уряду Швейцарії є його система прямої демократії, яка дозволяє громадянам брати безпосередню участь у процесах прийняття рішень. Це означає, що громадяни мають право ініціювати референдуми та народні ініціативи, які можуть впливати на регіональну політику та закони. Ця система прямої демократії була невід'ємною частиною швейцарської політики вже понад століття та сприяла репутації Швейцарії як стабільної та демократичної країни. Іншим важливим аспектом регіонального уряду Швейцарії є роль кантональних парламентів. Кожен кантон має власний парламент, який відповідає за прийняття законів і контроль за роботою регіонального уряду. Члени цих парламентів обираються громадянами кантону на чотирирічний термін [47. с.90].

Кантони в Швейцарії мають широкий спектр повноважень у регіональному урядуванні. Вони відповідають за надання державних послуг, таких як охорона здоров'я, освіта та транспорт. Уряд кантону також несе відповідальність за здійснення правосуддя та забезпечення правопорядку. Крім того, кантони несуть відповідальність за забезпечення захисту та стійкості навколишнього середовища.

Це пояснюється тим, що кантони несуть відповідальність за реалізацію екологічної політики та регулювання природних ресурсів.

Регіональний уряд Швейцарії стикається з кількома проблемами в наданні державних послуг і відправленні правосуддя. Одним із викликів є необхідність міжкантональної співпраці та координації. Це пояснюється тим, що деякі державні послуги, такі як транспорт, вимагають співпраці між різними кантонами. Ще одним викликом є вплив глобалізації на регіональне управління. Збільшення мобільності людей і товарів через кордони змусило регіональні уряди співпрацювати один з одним, щоб забезпечити ефективне надання державних послуг. Нарешті, роль регіонального уряду у просуванні сталого розвитку та захисту навколишнього середовища стає все більш важливою. Кантони повинні працювати разом, щоб забезпечити захист навколишнього середовища та раціональне використання природних ресурсів [16].

Кантональний уряд має три гілки: виконавчу, законодавчу та судову. Виконавча гілка влади відповідає за повсякденне управління кантоном, тоді як законодавча гілка влади відповідає за прийняття законів і постанов. Судова гілка влади відповідає за тлумачення та виконання цих законів. Окрім своїх адміністративних і законодавчих функцій, уряди кантонів також відповідають за підтримання законності та порядку та відправлення правосуддя. Це означає, що вони відіграють вирішальну роль у швейцарській правовій системі, яка базується на принципах цивільного права. Кантони також несуть відповідальність за забезпечення захисту та стійкості навколишнього середовища. Це включає впровадження екологічної політики та регулювання використання природних ресурсів. Однак уряди кантонів стикаються з кількома проблемами, які потребують міжкантональної співпраці та координації.

Наприклад, державні послуги, такі як транспорт, можуть потребувати співпраці між різними кантонами. Це особливо важливо для такої країни, як

Швейцарія, яка відома своєю ефективністю точність у своїх державних службах. Крім того, існують також питання, пов'язані з оподаткуванням і фінансовою політикою, які потребують координації між кантонами. Виконавча гілка кантонального уряду зазвичай очолюється губернатором або президентом, який обирається народом. Губернатор відповідає за нагляд за адміністрацією кантону, включаючи виконання законів і постанов. Губернатора підтримує команда міністрів або радників, які призначаються або обираються для нагляду за певними сферами управління.

Наприклад, може бути міністр фінансів, міністр освіти, міністр охорони здоров'я. Ці міністри відповідають за реалізацію політики та нормативних актів у відповідних сферах управління. Законодавча гілка кантонального уряду зазвичай складається з парламенту або ради, які відповідають за ухвалення законів і постанов. Парламент, як правило, складається з обраних представників від кожного округу чи регіону кантону. Ці представники відповідають за представництво інтересів своїх виборців і ухвалення законів і нормативних актів, які відображають їхні цінності та потреби. Судова гілка кантонального уряду відповідає за тлумачення та виконання законів Швейцарія є федеративною державою, яка поділена на 26 кантонів, кожен з яких має власний уряд. У той час як національний уряд відповідає за зовнішню політику, оборону та інші питання, які стосуються всієї країни, вирішення багатьох питань залишається на розгляд кантональних урядів [37. с.34].

Наприклад, вони відповідають за освіту, охорону здоров'я та поліцію у своїх регіонах. Уряди кантонів повинні координувати податкову та фінансову політику, щоб забезпечити справедливе оподаткування підприємств і фізичних осіб і належне фінансування державних послуг. Виконавчу владу кантонального уряду очолює губернатор або президент, який обирається народом. Губернатор несе відповідальність за забезпечення виконання законів і розпоряджень кантону та

безперебійну роботу управління кантоном. Губернатор також має команду міністрів або радників, які призначаються або обираються для нагляду за певними сферами управління, такими як фінанси, освіта чи охорона здоров'я.

Отже, регіональний уряд Швейцарії відіграє вирішальну роль у забезпеченні безперебійної роботи державних послуг та відправлення правосуддя. Кантони мають високий ступінь автономії та відповідають за власні справи, включаючи освіту, охорону здоров'я та транспорт. Кантони також несуть відповідальність за забезпечення захисту та сталості навколишнього середовища. Однак регіональний уряд Швейцарії стикається з кількома проблемами, включаючи потребу в міжкантональному співробітництві та координації, вплив глобалізації на регіональне управління та роль регіонального уряду в просуванні сталого розвитку та захисту навколишнього середовища. Щоб подолати ці виклики, кантони повинні працювати разом, щоб забезпечити ефективне та результативне надання державних послуг.

Висновки до другого розділу

Отже, ми проаналізували історичний контекст становлення регіональної влади в Україні, показавши, що цей процес був досить складним та переплеченим. Після отримання незалежності в 1991 році Україна розпочала реформи у сфері децентралізації та створення регіональних органів влади. Однак, цей процес пройшов через численні трансформації та виправлення. На сучасному етапі регіональна влада в Україні базується на принципах адміністративно-територіальної реформи, яка передбачає об'єднання громад у територіальні об'єднання, що мають власних обранців та бюджетну автономію. Це спрямовано на покращення управління та надання більшої відповідальності місцевим громадам у вирішенні своїх питань.

У результаті проведених реформ українська регіональна влада отримала більше повноважень та фінансових ресурсів, що сприяє більшій ефективності у вирішенні проблем та розвитку регіонів. Проте, процес децентралізації в Україні не завершений, і існують деякі виклики, такі як відсутність фінансової стійкості деяких громад та неоднаковий рівень розвитку між регіонами.

Швейцарія служить прикладом федеративної держави з високим рівнем автономії кантонів. У кожному кантоні існує власна конституція, система уряду та законодавча влада. Регіональна влада в Швейцарії має значний вплив на прийняття рішень у сферах, що стосуються їхніх компетенцій, включаючи освіту, охорону здоров'я, соціальну політику та інші.

Однак, необхідно відзначити, що структура регіональної влади в Швейцарії є досить складною і різноманітною через велику кількість кантонів, кожен з яких має свої особливості та правила. Політична система Швейцарії базується на принципах демократії та консенсусу, що дозволяє враховувати інтереси різних груп та регіонів.

Порівняльний аналіз регіональної влади в Україні та Швейцарії дозволив виявити як спільні, так і відмінні риси та особливості у їхніх системах. Україна та Швейцарія мають різний рівень автономії регіонів. Українські громади отримали

значну автономію, особливо після реформи децентралізації, але їхня автономія все ще обмежена законодавчими нормами. У Швейцарії кантони мають велику внутрішню автономію та розширені компетенції в різних галузях, що забезпечує більшу незалежність регіональних органів влади. Україна має президентсько-парламентську систему, в той час як Швейцарія використовує систему директорій. Ці системи впливають на роль та функції регіональних органів влади, а також на способи прийняття рішень.

Україна зіткнулася з викликами у фінансуванні регіональних органів влади після передачі їм більше повноважень. Велике значення має розподіл фінансових ресурсів та забезпечення фінансової стабільності регіонів. У Швейцарії фінансування регіональних органів влади базується на принципі фіскальної автономії, і кантони мають широкий контроль над своїми фінансами. Громадянська участь та залучення громадян в прийняття рішень є важливим аспектом демократичної системи. Україна та Швейцарія розвивають різні механізми громадянської участі, і важливо вивчити їхні успішні практики та проблеми.

Регіональна влада має важливу роль у розвитку своїх регіонів. Україна та Швейцарія стикаються з різними викликами та можливостями в галузі регіонального розвитку, і їх досвід може бути важливим для інших країн.

Ми бачимо, що регіональна влада в Україні та Швейцарії має свої особливості та виклики, які відображаються в їхніх політико-правових системах. Порівняльний аналіз дозволяє краще зрозуміти ці системи та надає можливість винести важливі висновки для подальших реформ та розвитку регіональної влади в обох країнах.

РОЗДІЛ 3. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РЕГІОНАЛЬНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ ТА ШВЕЙЦАРІЇ

3.1. Характеристика спільних і відмінних рис та особливостей у структурах регіональної влади цих держав.

Регіональні органи влади відіграють вирішальну роль в управлінні країнами. В цьому дослідженні ми порівнюємо структурні особливості регіональних органів влади в Україні та Швейцарії. Ми дослідимо відмінні та спільні риси двох систем, а також їхні особливості. Вивчаючи подібності та відмінності, ми прагнемо краще зрозуміти наслідки для управління та прийняття рішень у двох країнах.

Систему регіональних органів влади в Україні складають обласні адміністрації та ради. Регіональні адміністрації несуть відповідальність за впровадження національної політики та управління регіональними справами. Обласні ради є виборними органами, які мають повноваження приймати рішення від імені області. До структурних підрозділів регіональних органів влади належать райони, міста та селища. Кожен підрозділ має власну раду та адміністрацію з різним ступенем автономії та влади. Наприклад, міста мають більшу автономію, ніж міста та райони. Регіональна влада відповідає за широкий спектр питань, включаючи економічний розвиток, соціальне забезпечення та інфраструктуру. З іншого боку, система регіональних органів влади Швейцарії є зовсім іншою [6].

Швейцарія поділена на 26 кантонів, які приблизно еквівалентні штатам або провінціям. Кожен кантон має власний уряд, парламент і конституцію. Кантони також мають значну автономію, маючи право приймати рішення з таких питань, як освіта, охорона здоров'я та оподаткування. Федеральний уряд Швейцарії має обмежені повноваження, головними обов'язками якого є оборона, закордонні справи та монетарна політика. Однією спільною рисою обох систем є важливість місцевої демократії. В Україні регіональні ради обираються громадянами в межах регіону, тоді як у Швейцарії кантональні парламенти обираються громадянами в межах кантону. Це забезпечує більш прямий зв'язок між громадянами та їхніми регіональними представниками, а також більшу підзвітність і прозорість. Іншою

спільною рисою є важливість регіонального економічного розвитку. І в Україні, і в Швейцарії є регіони з різними економічними можливостями та викликами. Регіональна влада відіграє ключову роль у сприянні економічному зростанню та розвитку у відповідних регіонах шляхом інвестицій, розвитку інфраструктури чи підтримки місцевого бізнесу.

У Швейцарії система регіональних органів влади заснована на кантонах. Кантони мають високий ступінь автономії та несуть відповідальність за управління своїми справами. Вони мають власні конституції, парламенти та уряди. Кантональна влада відповідає за широкий спектр питань, включаючи освіту, охорону здоров'я та оподаткування. До підрозділів кантональної влади належать округи, муніципалітети та комуни. Кожен підрозділ має власну раду та адміністрацію з різним ступенем автономії та влади [41].

Наприклад, муніципалітети мають більшу автономію, ніж комуни. В Україні інша система регіональних органів влади. Країна поділяється на області (регіони), які далі поділяються на райони (райони) і міста зі спеціальним статусом. Кожна область має свого губернатора, якого призначає Президент України. Губернатор відповідає за управління областю та її представництво на національному рівні. Районна та міська влада відповідає за управління місцевими справами, такими як освіта, охорона здоров'я, транспорт та інфраструктура. Незважаючи на відмінності у структурі регіональних органів влади, Україна та Швейцарія поділяють спільну мету сприяння економічному розвитку своїх регіонів.

В Україні регіональні органи влади відповідають за впровадження національної політики та програм, спрямованих на підтримку економічного зростання. Вони також відповідають за залучення іноземних інвестицій та створення сприятливого бізнес-середовища. У Швейцарії органи влади кантонів мають високий ступінь автономії, що дозволяє їм адаптувати свої стратегії економічного розвитку до конкретних потреб своїх регіонів. Вони можуть

пропонувати податкові пільги, субсидії та інші стимули для залучення бізнесу та інвесторів.

Коли ми порівнюємо регіональні органи влади в Україні та Швейцарії, то бачимо як схожість, так і відмінності. Обидві системи мають регіональні адміністрації та ради, які відповідають за управління регіональними справами. Проте рівень самостійності та повноважень регіональної влади різний. В Україні регіональна влада має меншу автономію та повноваження, ніж кантональна в Швейцарії. Це пов'язано з тим, що Швейцарія є федеративною державою, а Україна – унітарною. Відмінності в структурі регіональних органів влади впливають на управління та прийняття рішень у двох країнах. Наприклад, кантональна влада в Швейцарії має більше повноважень приймати рішення від імені свого регіону, що може призвести до ефективнішого та результативного управління регіональними справами [32. с.12].

Крім економічного розвитку, регіональна влада в Україні та Швейцарії також відповідає за надання соціальних послуг, розвиток інфраструктури та захист навколишнього середовища. Однак способи виконання цих обов'язків можуть відрізнятися між двома країнами. Наприклад, в Україні регіональні органи влади більш централізовані, і рішення часто приймаються на національному рівні, що може перешкоджати їх здатності швидко реагувати на місцеві потреби. З іншого боку, у Швейцарії регіональні органи влади більш децентралізовані, що дозволяє більш ефективно приймати рішення та реагувати на місцеві потреби. Іншим фактором, який впливає на структуру та функціонування регіональних органів влади в Україні та Швейцарії, є їх політична система. В Україні президентсько-парламентська система, а в Швейцарії федеральна парламентська. Це означає, що президент відіграє більш значущу роль у політичній системі України, тоді як у Швейцарії вищим органом виконавчої влади є федеральна рада.

Незважаючи на ці відмінності, обидві країни мають регіональні органи влади, які відповідають за управління регіональними справами. І в Україні, і в Швейцарії регіональні органи влади мають повноваження приймати рішення з низки питань, включаючи економічний розвиток, соціальні послуги та захист навколишнього середовища. Однак, є також деякі відмінні риси, які відрізняють їх. Однією з головних відмінностей регіональної влади в Україні та Швейцарії є рівень децентралізації.

В Україні регіональні органи влади більш централізовані, і рішення часто приймаються на національному рівні. Це може створити проблеми для місцевих громад, оскільки рішення не завжди можуть відображати їхні конкретні потреби та пріоритети. Навпаки, Швейцарія має децентралізовану систему управління, де рішення приймаються на місцевому рівні. Це дозволяє краще реагувати на місцеві потреби та переваги, а також дає змогу регіональним органам влади пристосовувати політику та програми до унікальних потреб своїх громад. Ще одна ключова відмінність між двома країнами — їхні політичні системи. В Україні діє президентсько-парламентська система, де президент відіграє помітну роль у політичному процесі. Навпаки, у Швейцарії діє федеральна парламентська система, де вищим органом виконавчої влади є федеральна рада. Це може вплинути на те, як регіональні органи влади функціонують у відповідних політичних системах, оскільки баланс влади між різними рівнями влади може відрізнятися [18. с.56].

Обидві країни обирають регіональні ради та губернаторів, які відповідають за реалізацію регіональної політики та програм. Крім того, в обох країнах існує система делегованих повноважень, згідно з якою національний уряд надає певні обов'язки регіональним органам влади. Це забезпечує певний рівень автономії та повноважень щодо прийняття рішень на регіональному рівні, незважаючи на відмінності в централізації. Проте є й деякі особливості, які відрізняють регіональні органи влади двох країн. Наприклад, в Україні регіональні ради обираються за

змішаною виборчою системою, де половина депутатів обирається за пропорційною системою, а друга половина – за одномандатними округами. Ця система була запроваджена, щоб збалансувати представництво різних політичних партій і запобігти домінуванню однієї партії в обласних радах. З іншого боку, у Швейцарії регіональні ради обираються за пропорційною системою представництва, де кількість місць, що надається кожній партії, залежить від відсотка голосів, які вона отримує.

Отже, структурні особливості регіональних органів влади в Україні та Швейцарії відрізняються через різні політичні системи двох країн. Хоча обидві системи мають регіональні адміністрації та ради, рівень автономії та влади регіональних органів влади різний. Ці відмінності впливають на управління та прийняття рішень у двох країнах. Розуміючи відмінні та спільні риси двох систем, ми можемо краще зрозуміти сильні та слабкі сторони регіонального управління в Україні та Швейцарії.

3.2. Роль і місце регіональної еліти в забезпеченні регіонального розвитку в контексті порівняльного аналізу.

У контексті порівняльного аналізу роль і місце регіональної еліти в забезпеченні регіонального розвитку в Україні та Швейцарії відрізняються. В Україні процес децентралізації був спрямований на розширення повноважень і самостійності регіональних і місцевих органів влади, що створило можливість для регіональних еліт відігравати значну роль у регіональному розвитку. Регіональні еліти можна визначити як окремих осіб або групи людей, які мають значну економічну, політичну та соціальну владу в певному регіоні. В Україні регіональні еліти можуть впливати на процеси прийняття рішень на місцевому та регіональному рівнях через контроль над економічними ресурсами, політичними зв'язками та соціальними мережами [14].

З іншого боку, у Швейцарії роль регіональних еліт у забезпеченні регіонального розвитку більш обмежена через традицію автономії кантонів. Кантони мають власні конституції, закони та системи оподаткування, що означає, що регіональні еліти можуть мати більше повноважень у своїх відповідних кантонах, але їхній вплив на прийняття рішень на національному рівні обмежений. Натомість регіональний розвиток у Швейцарії більше залежить від співпраці між центральним урядом і кантональною владою.

Однак, незважаючи на ці відмінності, і Україна, і Швейцарія мають спільне. І в Україні, і в Швейцарії існує система місцевого самоврядування з виборними місцевими радами, відповідальними за управління місцевими справами. Це означає, що рішення щодо місцевих питань, таких як освіта, охорона здоров'я та інфраструктура, приймаються самими громадами, а не диктуються центральним урядом. Це сприяє розвитку почуття місцевої причетності та відповідальності, що може призвести до ефективніших та ефективніших рішень місцевих проблем. Крім того, обидві країни мають систему міжбюджетних відносин, коли центральний уряд і регіональні органи влади співпрацюють для управління регіональними справами [40. с.111].

Центральний уряд надає фінансування регіональним органам влади для підтримки ініціатив місцевого розвитку. Це може допомогти забезпечити отримання регіонами належних ресурсів для інвестування в інфраструктуру, освіту та інші ключові сфери. Іншою спільною рисою обох країн є важливість регіонального розвитку. І Україна, і Швейцарія визнають важливість сприяння економічному зростанню та розвитку в усіх регіонах країни, а не лише у великих містах. Це відображається в політиці та програмах, спрямованих на підтримку місцевого економічного розвитку, таких як податкові пільги для підприємств, розташованих у певних регіонах, або фінансування інфраструктурних проєктів.

Структури регіональних органів влади в Україні та Швейцарії також мають багато схожості щодо їхніх функцій та обов'язків. Однією з помітних відмінностей між двома країнами є рівень автономії, наданий регіональним органам влади. У Швейцарії регіональні органи влади мають високий ступінь автономії, володіючи значними повноваженнями щодо прийняття рішень і контролю над бюджетними питаннями. В Україні, однак, регіональні органи влади мають меншу автономію, і багато рішень все ще приймається центральним урядом. Це може вплинути на ефективність місцевого управління, оскільки місцева влада може не мати ресурсів або повноважень для прийняття важливих рішень або впровадження політики. Іншою відмінністю між двома країнами є розмір і складність їхніх регіональних структур [12. с.12].

У Швейцарії відносно невелика кількість регіонів з високим рівнем однорідності та схожими економічними та соціальними характеристиками. Натомість Україна має більшу кількість регіонів, які суттєво відрізняються за рівнем економічного та соціального розвитку. Це може ускладнити розробку та реалізацію політики, ефективної в усіх регіонах. Незважаючи на ці відмінності, як Україна, так і Швейцарія стикаються з подібними проблемами щодо сприяння сталому та рівноправному регіональному розвитку.

Регіональна еліта грає значущу роль у забезпеченні регіонального розвитку в різних країнах, проте її функції, вплив та місце в системі управління можуть варіюватися в залежності від політичного, економічного та соціокультурного контексту. У цьому порівняльному аналізі ми розглянемо роль і місце регіональної еліти в забезпеченні регіонального розвитку в різних країнах та їх взаємодію з центральною владою.

Україна є федералізованою країною з численними областями і районами. Регіональні еліти в Україні часто включають в себе обласні та районні чиновники,

бізнесменів і політиків. Роль регіональної еліти в забезпеченні регіонального розвитку містить:

- Проведення реформ: Регіональна еліта може впливати на прийняття та реалізацію реформ на регіональному рівні. Це включає фінансову, адміністративну, соціальну та економічну реформи.
- Приваблення інвестицій: Регіональні еліти можуть активно сприяти привабленню інвестицій у свої регіони, створюючи умови для бізнесу та розвитку інфраструктури.
- Політичний вплив: Регіональна еліта грає важливу роль у місцевих виборах та виборах до регіональних рад, визначаючи політичні пріоритети та розвиток регіону.

Проте в Україні також існують проблеми, пов'язані з корупцією та неефективністю регіональної еліти, що може гальмувати розвиток регіонів. Також, роль обласних та районних чиновників може суперечити інтересам центральної влади.

Швейцарія має кантонську систему управління, де кожен кантон має свою власну конституцію та уряд. Регіональна еліта в Швейцарії складається з політичних лідерів, бізнесменів та представників місцевих органів влади. Їхня роль в забезпеченні регіонального розвитку містить [36]:

- Забезпечення автономії кантонів: Регіональна еліта в кожному кантоні грає ключову роль у забезпеченні автономії та визначенні політики власного кантону.
- Участь в управлінні країною: Представники регіональної еліти також беруть участь в роботі Федерального Збору (законодавчого органу Швейцарії) і можуть впливати на прийняття рішень на національному рівні.

- Підтримка соціально-економічного розвитку: Регіональна еліта сприяє розвитку інфраструктури, освіти та економіки у своєму кантоні.
- У Швейцарії регіональна еліта сприяє стабільності і ефективності системи, забезпечуючи взаємозв'язок між різними рівнями управління.

У порівнянні:

1. Україна має більше централізовану систему, де регіональна еліта часто бореться з центральною владою за більше влади та ресурсів.
2. Швейцарія базується на принципах федералізму та директної демократії, де регіональна еліта грає активну роль у забезпеченні автономії свого кантону, проте вони також повинні співпрацювати на національному рівні для забезпечення єдності країни.

Важливо зазначити, що обидві країни мають свої унікальні особливості та виклики у розвитку регіональної еліти:

1. Корупція і неефективність: Україна стикається з серйозними викликами у боротьбі з корупцією та неефективністю в регіональних структурах влади, що гальмує розвиток регіонів. Швейцарія, навпаки, відома своєю високою ступенем прозорості та мінімізацією корупції.
2. Політичний контекст: Україна має політичну систему, де партії грають важливу роль, і регіональна еліта часто пов'язана з певними політичними силами. У Швейцарії директна демократія включає активну участь населення в прийнятті рішень, що створює інший політичний контекст.
3. Економічні можливості: Швейцарія відома своєю високорозвиненою економікою, що створює більше можливостей для регіональної еліти в розвитку кантонів. Україна стикається з викликами в питаннях економічного розвитку та структурної перебудови.
4. Фінансова автономія: В Україні регіональні органи влади мають обмежені фінансові ресурси, що обмежує їхню можливість фінансувати розвиток регіонів.

У Швейцарії кантони мають вищий рівень фінансової автономії і можуть збирати податки та розпоряджатися власним бюджетом.

5. Співпраця з центральною владою: Українська регіональна еліта часто бореться з центральною владою за більше фінансової підтримки та влади, що може призвести до конфліктів та затримок у прийнятті рішень. У Швейцарії співпраця між кантонами та федеральною владою базується на діалозі і консенсусі, що сприяє більш гармонійному взаємодії.
6. Соціокультурний контекст: Україна та Швейцарія відрізняються за національним складом населення, мовними особливостями та культурним спадком. Ці фактори також впливають на взаємодію регіональної еліти з місцевим населенням та зовнішніми чинниками.

Отже, регіональна еліта в Україні та Швейцарії відіграє важливу роль у формуванні та реалізації політики розвитку регіонів. Однак їхня роль та вплив сильно залежать від політичних, економічних та інституційних факторів, що існують в кожній країні. Україна в процесі реформ та боротьби з корупцією намагається підвищити роль регіональних структур влади, в той час як Швейцарія прагне підтримувати стабільну та ефективну систему федералізму.

Остаточний успіх забезпечення регіонального розвитку залежатиме від зусиль як регіональної еліти, так і центральних владних структур, а також від готовності різних зацікавлених сторін до співпраці та вирішення спільних завдань.

3.3. Складові успіху, проблеми та виклики у функціонуванні регіональної влади України і Швейцарії.

Регіональне управління є важливим аспектом політичної та адміністративної структури будь-якої країни. Це процес, за допомогою якого повноваження та прийняття рішень розподіляються між різними рівнями влади, включаючи регіональні та місцеві органи влади. Хоча обидві країни мають різні системи

регіонального управління, вони стикаються з подібними проблемами у забезпеченні ефективного та підзвітного управління.

Децентралізація та автономія регіональних органів влади є ключовими складовими успішного регіонального управління в Україні. З моменту прийняття Закону про децентралізацію у 2014 році місцеві та регіональні органи влади отримали більше повноважень у прийнятті рішень та розподілі ресурсів. Це призвело до більш ефективної та чуйної адміністрації, оскільки місцеві органи влади краще оснащені для вирішення конкретних потреб своїх громад. Крім того, прозорі процеси прийняття рішень також важливі для забезпечення підзвітності та довіри громадян. В Україні створення систем електронного урядування та громадські консультації покращили прозорість та участь громадян у прийнятті рішень. Нарешті, активна участь громадян і залучення є ключовими складовими успішного регіонального управління [14].

В Україні створення громадських рад та громадські слухання дали змогу громадянам висловити свої занепокоєння та впливати на політичні рішення. Навпаки, Швейцарія має давні традиції децентралізованого управління. Країна має федеральну систему правління, де кантони (регіони) мають високий ступінь автономії, зокрема в таких сферах, як освіта, охорона здоров'я та соціальне забезпечення. Одним із головних компонентів успішного регіонального управління в Швейцарії є важливість досягнення консенсусу та співпраці між різними рівнями управління. У країні діє унікальна система прямої демократії, яка дозволяє громадянам брати участь у прийнятті рішень через референдуми та народні ініціативи. Ця система допомагає гарантувати, що політичні рішення приймаються на основі інформації та мають широку підтримку населення.

Однак Швейцарія також стикається з проблемами регіонального управління, такими як можливість дублювання зусиль і неефективний розподіл ресурсів між кантонами. Країна також має складну систему міжкантонального співробітництва,

що іноді може призвести до затримок у прийнятті рішень. Загалом, як Україна, так і Швейцарія стикаються з подібними проблемами у забезпеченні ефективного та підзвітного регіонального управління, такими як забезпечення прозорості, участі громадян та ефективного розподілу ресурсів [49. с.101].

Компоненти успіху в регіональних органах влади Швейцарії має сильну федеральну структуру з чітким розподілом відповідальності між федеральним, кантональним і комунальним рівнями влади. Це гарантує, що кожен рівень влади має необхідні ресурси та компетенцію для задоволення конкретних потреб своїх учасників. Крім того, швейцарська система прямої демократії та участі громадян у прийнятті рішень є ключовим компонентом успішного регіонального управління. Громадяни можуть ініціювати референдуми та народні ініціативи, що дозволяє їм безпосередньо впливати на політичні рішення. Нарешті, високий рівень прозорості та підзвітності Швейцарії також має вирішальне значення для забезпечення ефективного регіонального управління. Країна має надійну систему стримувань і противаг з незалежними наглядовими органами та сильною традицією відкритих даних і публічного доступу до інформації. Регіональна влада відіграє важливу роль в управлінні будь-якою країною, і Україна та Швейцарія не є винятком [27].

Швейцарія має федеральну структуру з трьома рівнями управління, і кожен рівень має певні обов'язки. Ця система дозволяє ефективно розподіляти ресурси для задоволення потреб людей. Натомість Україна має унітарну систему правління, а регіони не мають такого ж рівня автономії, як швейцарські кантони. Однією з ключових складових успішного регіонального управління є участь громадян у прийнятті рішень. У Швейцарії діє система прямої демократії, яка дозволяє громадянам ініціювати референдуми та народні ініціативи. Це дає громадянам безпосередню участь у прийнятті рішень, що допомагає забезпечити широку громадську підтримку політики. В Україні діє представницька демократія, тобто громадяни обирають посадових осіб, які приймають рішення від свого імені. Однак

участь громадян у прийнятті рішень все ще є важливою для ефективного регіонального управління. Прозорість є ще одним важливим компонентом успішного регіонального управління.

У Швейцарії високий рівень прозорості та підзвітності, який підтримується незалежними наглядовими органами та традицією відкритих даних і публічного доступу до інформації. Україна досягла прогресу в напрямку більшої прозорості, але корупція та відсутність відповідальності залишаються серйозними проблемами. Крім того, швейцарські кантони мають міцну традицію фіскальної відповідальності та фінансової підзвітності, із збалансованими бюджетними вимогами та високим ступенем місцевого контролю над витратами. На противагу цьому, українські регіони мають обмежений контроль над своїми бюджетами та сильно залежать від фінансування з боку центрального уряду. Це може призвести до неефективного використання ресурсів і корупції [26. с.56].

Незважаючи на ці виклики, для обох країн також є можливості покращити своє регіональне управління. Україна могла б виграти від більшої децентралізації та передачі повноважень регіонам, що дало б змогу приймати більше рішень на місцевому рівні та краще реагувати на місцеві потреби. Це також може допомогти зменшити корупцію та підвищити прозорість. З іншого боку, Швейцарія могла б покращити свою систему прямої демократії, забезпечивши всім громадянам рівний доступ до ініціативи та процесу референдуму. На даний момент цей процес знаходиться під сильним впливом груп інтересів та еліт, які можуть обмежити ефективність участі громадян.

Успішне регіональне врядування вимагає низки компонентів, включаючи участь громадян, прозорість, підзвітність та фінансову відповідальність. Тоді як і Україна, і Швейцарія стикаються з цими проблемами і проблемами в їхніх регіональних органах влади, але вони також мають можливості покращити та зміцнити свої системи управління. Однією з ключових складових успішного

регіонального управління є участь громадян. І в Україні, і в Швейцарії громадяни мають право брати участь у процесі прийняття рішень через різні механізми, такі як громадські слухання та референдуми. Проте, як уже згадувалося, швейцарська система прямої демократії може бути не однаково доступною для всіх громадян, що обмежує ефективність участі громадян. Україна, з іншого боку, зіткнулася з проблемами у забезпеченні того, щоб громадяни були обізнані про свої права та брали активну участь у прийнятті рішень на місцевому рівні.

Незважаючи на успіхи регіонального управління в Україні та Швейцарії, обидві країни стикаються з подібними проблемами щодо забезпечення ефективного та підзвітного управління. Корупція та відсутність підзвітності є головними проблемами в Україні, оскільки місцеві чиновники часто використовують свої посади для особистої вигоди. Недостатнє фінансування та ресурси також перешкоджають функціонуванню регіональних органів влади в обох країнах, оскільки місцеві органи влади часто намагаються надати основні послуги своїм виборцям. Нарешті, політична нестабільність і конфлікти також можуть створювати проблеми для регіонального управління, як це видно з триваючого конфлікту України з Росією та складної системи мовних і культурних поділів Швейцарії [14].

Порівняння регіональних органів влади в Україні та Швейцарії виявило як унікальні, так і спільні риси, які впливають на їхній успіх. Швейцарія відома своєю федеральною структурою, яка ефективно розподіляє обов'язки між різними рівнями влади, забезпечуючи ефективний розподіл ресурсів і повноважень для кожного регіону. Крім того, система прямої демократії та участь громадян у прийнятті рішень дозволяє людям мати право голосу в політичних рішеннях через референдуми та ініціативи. Ця система в поєднанні з високим рівнем прозорості та підзвітності забезпечила ефективне регіональне управління в Швейцарії. Проте Україна та Швейцарія мають спільні проблеми щодо забезпечення ефективного та

підзвітного регіонального управління. Корупція та відсутність підзвітності є головними перешкодами в Україні, де місцеві чиновники часто використовують свої посади для особистої вигоди. Швейцарія, з іншого боку, стикається з власним набором проблем, зокрема зі своєю складною системою мовних і культурних поділів, які можуть породжувати конфлікти. Недостатнє фінансування та ресурси також є серйозною проблемою для місцевих органів влади в обох країнах, яким часто важко надавати базові послуги своїм виборцям. Політична нестабільність в Україні через триваючий конфлікт з Росією також є проблемою для регіонального управління.

Уроки, отримані з успішної швейцарської моделі регіонального управління, Україні, можливо, доведеться зосередитися на боротьбі з корупцією та підвищенні прозорості та підзвітності, а також вирішити проблеми, пов'язані з фінансуванням і ресурсами. Крім того, Україні може знадобитися вивчити шляхи збільшення участі громадян у прийнятті рішень через референдуми та ініціативи, як це видно в швейцарській системі прямої демократії. Федеральна структура Швейцарії передбачає чіткий розподіл обов'язків між федеральним урядом і кантонами, гарантуючи, що кожен регіон має необхідні повноваження та ресурси для ефективного управління. Цю модель може прийняти Україна для зміцнення регіонального управління, забезпечуючи місцевим чиновникам автономію та ресурси для надання базових послуг своїм виборцям [33. с.65].

Однак Україні потрібно буде вирішити проблеми, пов'язані з корупцією та відсутністю підзвітності, які були основними перешкодами для ефективного управління. Окрім вирішення цих проблем, Україні, можливо, також потрібно буде вивчити шляхи збільшення участі громадян у прийнятті рішень. Швейцарська система прямої демократії дозволяє громадянам мати право голосу у прийнятті політичних рішень через використання референдумів та ініціатив. Цей тип системи можна було б адаптувати до моделі регіонального управління в Україні,

дозволяючи громадянам мати більше голосу в рішеннях, які впливають на їхні громади.

Одним із ключових факторів успіху швейцарської моделі є акцент на субсидіарності, що означає, що рішення приймаються на найнижчому рівні. Це гарантує, що місцеві чиновники мають необхідні ресурси та повноваження для ефективного задоволення потреб своїх виборців. Крім того, швейцарська система робить сильний акцент на прозорості та підзвітності, що допомагає запобігти корупції та забезпечити відповідальність посадових осіб за свої дії. Натомість Україна бореться з корупцією та відсутністю підзвітності, що перешкоджає ефективному функціонуванню регіональних органів влади. Для того, щоб вирішити цю проблему, Україні може знадобитися впровадити такі заходи, як підвищення прозорості діяльності уряду та посилення відповідальності посадових осіб, які беруть участь у корупційних діях. Цього можна досягти шляхом використання незалежних наглядових органів, таких як антикорупційні агентства, а також встановлення чітких правил і норм для діяльності уряду [51].

Отже, регіональне врядування має вирішальне значення для забезпечення ефективного та підзвітного управління на місцевому рівні. Україна та Швейцарія мають відмінні системи регіонального управління, але обидві країни стикаються з подібними проблемами у забезпеченні успішного управління. Децентралізація та автономія, прозорі процеси прийняття рішень та участь громадян є ключовими складовими успішного регіонального управління в обох країнах. Однак корупція, відсутність підзвітності, недостатнє фінансування та політична нестабільність можуть створити проблеми для ефективного регіонального управління.

Висновки до третього розділу

Отже, під час порівняльного аналізу регіональної влади в Україні та Швейцарії були виявлені як спільні, так і відмінні риси та особливості, які визначають їхні структури та функції.

Спільні риси:

1. Обрання та надання повноважень регіональним органам влади від населення або його представників. Як у Швейцарії, так і в Україні, регіональні представники обираються місцевими громадами або жителями регіонів та мають повноваження вирішувати різноманітні питання, що стосуються їхніх територій.
2. Адміністративно-територіальна одиниця: У обох країнах регіональна влада функціонує на рівні адміністративно-територіальних одиниць - громад в Україні та кантонів у Швейцарії. Ця структура дозволяє регіональній владі бути ближчою до місцевого населення та краще враховувати його потреби.
3. Питання організації освіти та охорони здоров'я: Освіта та охорона здоров'я - це ключові галузі, в яких регіональна влада має важливу роль як в Україні, так і в Швейцарії. Вони відповідають за організацію та надання послуг у цих сферах на рівні регіонів.

Однак існують і відмінності:

1. Однією з ключових відмінностей є рівень автономії та компетенцій регіональних органів влади. У Швейцарії кантони мають значну внутрішню автономію та широкий спектр компетенцій, включаючи сфери оподаткування, освіти та охорони здоров'я. Українські громади, незважаючи на зростання їхньої автономії після реформи децентралізації, мають менше повноважень та обмежену фінансову автономію.
2. Україна має президентсько-парламентську систему, в той час як Швейцарія використовує систему директорій, що впливає на роль регіональних органів влади та способи прийняття рішень. У Швейцарії питання рішення вирішуються на основі консенсусу, а в Україні - за участю виконавчої та законодавчої влади.

3. Системи фінансування регіональної влади в обох країнах відрізняються. У Швейцарії кантони мають широку фіскальну автономію та здатність збирати податки, що дає їм більше фінансової незалежності. Україна також розвиває фінансову автономію для громад, але існують виклики з фінансуванням децентралізованих об'єднаних громад, особливо в менш розвинених регіонах.
4. Україна та Швейцарія розвивають різні механізми громадянської участі та залучення громадян у прийняття рішень. Україна активно розглядає можливості підвищення участі громадян на різних рівнях влади, в той час як в Швейцарії громадяни мають довгу історію демократичного участі через референдуми та голосування на різних рівнях кантонів.

Під час аналізу функціонування регіональної влади в Україні та Швейцарії було виявлено кілька важливих складових успіху, а також проблем і викликів. У обох країнах децентралізація та надання більше повноважень регіональним органам влади призвело до покращення рівня обслуговування населення, збільшення ефективності та збалансування регіонального розвитку. Фінансова автономія також грає важливу роль у забезпеченні фінансування проектів та програм регіонального розвитку. Включення громадян у процеси прийняття рішень та вплив на розробку політик є важливим аспектом демократичної системи. Розвиток механізмів громадянської участі може сприяти більшому розумінню потреб і побажань місцевого населення.

У Швейцарії співпраця між кантонами та міжнародні партнерства мають важливе значення для спільного розвитку та вирішення загальних проблем. Регіональна співпраця може сприяти обміну досвідом, ресурсами та координації дій.

Отже, порівняльний аналіз регіональної влади в Україні та Швейцарії показав багато спільних рис та відмінностей у їхніх системах. Обидві країни стикаються з

викликами та можливостями у розвитку своїх регіонів, і важливо враховувати цей досвід для подальших реформ та покращення регіональної влади.

ВИСНОВКИ

Проаналізувавши, дослідивши та вивчивши регіональну владу в унітарних та федеративних державах, провівши її порівняльний аналіз в Україні та Швейцарії, автор зробив такі висновки:

1. Регіональна влада відіграє важливу роль у забезпеченні децентралізації та регіонального розвитку, але її функціонування великою мірою залежить від політичного режиму, форми правління та державного устрою тієї чи іншої країни;
2. Також автор дослідив теоретичні та методологічні засади регіональної влади, та визначив ключові поняття, такі як "унітарна держава" та "федеративна держава".;
3. Порівняльний аналіз регіональної влади та її структури в Україні та Швейцарії засвідчив, що обидві країни в останні роки зробили кроки у напрямку децентралізації та надали більше повноважень регіональним органам влади, але існують важливі відмінності у рівні автономії та компетенцій регіональних органів влади.
4. Важлива роль регіональної влади відводиться для забезпечення децентралізації та регіонального розвитку в обох країнах. Децентралізація дозволяє наблизити прийняття рішень до місцевого населення та краще враховувати його потреби.
5. Структура регіональної влади в Швейцарії відрізняється від України через використання федеральної системи та велику автономію кантонів. Швейцарія має багато різних рівнів влади, що відображається в структурі її влади.
6. В Україні структура регіональної влади є менш складною, але децентралізація та реформи, проведені протягом останніх років відкривають нові можливості для регіональних органів влади та громад.
7. Розкрито роль регіональної еліти в забезпеченні регіонального розвитку та ідентифіковано складові успіху, проблеми і виклики у функціонуванні регіональної влади в цих країнах. Відзначаємо, що регіональна еліта в обох країнах має

значущий вплив на регіональний розвиток. Тому важливо забезпечити відкритість та прозорість у взаємодії між регіональною елітою, громадянами та іншими зацікавленими сторонами для забезпечення справедливого та ефективного регіонального розвитку.

8. Фінансова автономія грає важливу роль у функціонуванні регіональних органів влади. На нашу думку, в Україні та Швейцарії важливо забезпечити стійкість та рівні умови для фінансування проектів та програм регіонального розвитку.

9. Громадянська участь та включеність громадян у процеси прийняття рішень є важливим аспектом демократії. Розвиток механізмів громадянської участі може сприяти більшому розумінню потреб і побажань місцевого населення, сприяти регіональному розвитку.

10. Засвідчуємо, що зберігається відмінність в розвитку регіонів обох країн. Тому важливо забезпечити рівні можливості для всіх регіонів та здійснювати політику, спрямовану на зменшення диспропорцій в розвитку територій.

11. Вважаємо, що корупція та вплив бізнесу на політичні рішення є викликами, які вимагають уваги та регулювання. Так, в Україні важливо посилити контроль та задіяти всі наявні механізми боротьби з корупцією, а в Швейцарії - врегулювати вплив бізнесу на політичні процеси.

12. Політичні конфлікти та регіональний націоналізм можуть виникати в обох країнах, тому важливо забезпечити діалог та консенсус всіх суспільних інституцій для вирішення таких конфліктів та збереження єдності країни.

13. Відкритість до зовнішнього впливу є актуальною проблемою в умовах глобалізації. Регіональна влада повинна збалансувати свою самостійність з обов'язком співпрацювати з іншими регіонами та міжнародними партнерами для вирішення спільних проблем.

14. Регіональна влада в Україні та Швейцарії відіграє важливу роль у забезпеченні регіонального розвитку та децентралізації влади. Обидві країни стикаються з

подібними викликами та можливостями, але використовують різні підходи та механізми для досягнення цілей регіональної політики. Україна активно розвиває систему об'єднаних громад та надає їм більше повноважень та фінансової автономії, тоді як Швейцарія використовує федеральну систему та довгу історію демократії для забезпечення регіональної автономії та співпраці між кантонами.

15. Для подальших досліджень пропонується дослідити вплив регіональної влади на рівень життя та соціально-економічний розвиток регіонів в Україні та Швейцарії. Також можливим є детальний аналіз механізмів громадянської участі та співпраці між регіонами в обох країнах.

16. Загалом, дослідження свідчить про важливість регіональної влади як інструменту для забезпечення децентралізації та регіонального розвитку. Обидві країни можуть вчитися одна в одній, а також в інших країн, які мають різні підходи до регіональної політики. Досягнення більшої автономії та компетенцій для регіональних органів влади, забезпечення фінансової стійкості та впровадження механізмів громадянської участі може сприяти розвитку місцевих спільнот та поліпшенню якості життя громадян.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Батанов О. В. Конституційно-правові проблеми державного устрою України: теорія та практика. Часопис Київського університету права. 2014. № 2. С. 66-70.
2. Галас В. І., Попович Т. П. Елементний склад форми держави: теоретико-правовий аналіз. Порівняльно-аналітичне право. 2017. № 6. С. 45-48.
3. Год Н. В. Унітарність як оптимальна форма державного устрою України. Історична пам'ять. 2015. Вип. 32. С. 149-151.
4. Грибенко О. М. Державний устрій у законодавчих актах в період гетьманату П. П. Скоропадського: історичний аспект. Література та культура Полісся. Серія: Історичні науки. 2017. Вип. 87. С. 146–159.
5. Грицяк І. Децентралізований та регіоналізований унітаризм як нові форми державного устрою. Віче. 2015. № 14. С. 5-11.
6. Децентралізація в Україні: законодавчі новації та суспільні сподівання – Київ : Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2015. 413 с.
7. Довбня О. М. Громадянське суспільство як фактор оптимального державного устрою. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. 2016. Вип. 30. С. 34-40.
8. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова) [та ін.]. Київ : НАДУ, 2011. Т. 8 : Публічне врядування / наук.-ред. кол. : В. С. Загорський (голова), С. О. Телешун (співголова) [та ін.]. 712 с.
9. Казюк Я.М. Моделі державного управління міжбюджетними відносинами у розвинених країнах світу: уроки для України. Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. 2013. № 1. С. 96-99.
10. Каткова Т. Г. Теорія держави і права: навч. посіб. у визначеннях і табл. 2-ге вид., допов. Харків: Право, 2020. 94 с.

- 11.Коваленко Г., Топольскова Д. Впровадження децентралізації публічної влади на основі досвіду європейських країн. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Випуск 13, частина 1. 2017, с. 120-123
- 12.Кравчук М. В. Теорія держави і права (опорні конспекти): навч. посіб. для студентів ВНЗ. 3-тє вид., змін. і допов. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 523 с.
- 13.Кречмер Г. Фракції. Партії в парламенті. – К.: Заповіт, 1999.
- 14.Мануїлова К. В. Конституційне становлення децентралізації публічної влади швейцарії: історична ретроспектива. Інвестиції: практика та досвід. 2015. № 19. С. 102–105.
- 15.Місцеве самоврядування в умовах децентралізації влади в Україні : колект. монографія / кол. авт. ; за заг. ред. Р. М. Плюща. Київ : Рідна мова, 2016. 744 с.
- 16.Нова державна регіональна політика / [В. Куїбіда, О. Іщенко, А. Ткачук та ін.]. К. : Крамар, 2009. 232 с.
- 17.Пігуль Н., Люта О. Зарубіжний досвід проведення децентралізаційних реформ. Гроші, фінанси і кредит. Випуск 9. 2016, с. 684-686.
- 18.Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» : Указ Президента України No 5/2015: <http://www.president.gov.ua/documents/18688.html>
- 19.Регіональна політика в країнах Європи. Уроки для України / Київ. Центр Ін-ту Схід- Захід / Ред. С.Максименко. – К.: Логос, 2000.
- 20.Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи. Інституційний вимір. – Львів: Тріада плюс, 2004. – 64-69.
- 21.Романюк А. Сутність та основні підходи щодо визначення соціально-політичних поділів // Соціогуманітарні проблеми людини. – 2005. – No 1. – С. 44.
- 22.Сербіна Д. Особливості здійснення децентралізації в Україні / Лушагіна Т., Сербіна Д. // Ольвійський форум – 2019: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі : матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. П.Могили, 2019.

- 23.Шведа Ю. Теорія політичних партій та партійних систем: Навч. посібник. – Львів: Тріада плюс, 2004.
- 24.Antoine Castell, (1938), *Les chartes federales de Schwyz*. Benziger.
- 25.Antoszewski A., Herbut R. *Systemy polityczne współczesnego świata*. – Gdańsk: ARCHE, 2001.
- 26.Antoszewski A., Herbut R. *Systemy polityczne współczesnej Europy*. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2006.
- 27.Confederation, S. (1999), *Federal Constitution of the Swiss Confederation of 18 April 1999*. Swiss Confederation, Bern.
- 28.Confederation, S., *Federal Constitution of the Swiss Confederation of 18 April 1999*. Swiss Confederation, Bern, 1999. 15. Fossedal, Gregory A., *Direct democracy in Switzerland*.
- 29.Dardanelli, Paolo (2013), *Switzerland — Europe's First Federation*. In: Loughlin, John and Kincaid, John and Swenden, Wilfried, eds. *Routledge Handbook of Regionalism and Federalism*. Routledge Handbooks . Routledge, Abingdon.
- 30.Dardanelli, Paolo, *Switzerland — Europe's First Federation*. In: Loughlin, John and Kincaid, John and Swenden, Wilfried, eds. *Routledge Handbook of Regionalism and Federalism*. Routledge Handbooks. Routledge, Abingdon, 2013.
- 31.*Demokracje Europy Środkowo-Wschodniej w perspektywie porównawczej / Pod red. Andrzeja Antoszewskiego i Ryszarda Herbuta*. – Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 1997.
- 32.DucQuang, Nguyen, (2015), *Poltora stoletija prjamoj demokratii v Shvejarii [One and a half century of direct democracy in Switzerland]*, "Swissinfo.ch".
- 33.Fossedal, Gregory A. (2002), *Direct democracy in Switzerland*. Transaction Transaction Publishers Publishers.
- 34.Galleguillos, Elizabeth (2010), *Decentralization and health care reforms in Switzerland and Spain*." Munster, Institut d'etudes politiques et internationales (IEPI).

35. Galleguillos, Elizabeth, Decentralization and health care reforms in Switzerland and Spain. Munster, Institut d'etudes politiques et internationales (IEPI), 2010. Manfred Gerner, . Stichwort Schweiz. Heyne.
36. Legal news. News President (2015), "The president presented the amendments to the Constitution: Decentralization should unite society ", available at: <http://news.yuristonline.com/news/president/142952/>
37. Meyer C. (2014). Die schweizerische Konkordanzdemokratie. GRIN Verlag, 1992.
38. Meyer, C. (2014), Die schweizerische Konkordanzdemokratie. GRIN Verlag.
39. Michel Salamin, P. Devanthey, Documents d'histoire suisse 1798—1847, Sierre, Imprimerie Sierroise.
40. Michel, Salamin and P. Devanthey, (1969), Documents d'histoire suisse 1798—1847, Sierre, Imprimerie Sierroise.
41. Mjuller, Sh. (2009), "Fiscal decentralization in Switzerland", Obshchestvennye finansy, vol. 19, pp. 11—36.
42. Solomonova, S. A. (2005), "Federal Constitution of the Swiss 1848 Proceedings of the higher educational institutions", Izvestija vysshih uchebnyh zavedenij, vol. 1, pp. 85—88.
43. Swiss Confederation (2015), available at: <http://www.gmucountries.ru/europa/switz/switzerlandlocalgov.html>
44. Switzerland — Constitution 1874 (2015), available at: http://www.servat.unibe.ch/icl/sz01000_.html (Accessed 15 September 2015).
45. Switzerland — Constitution 1874 (2015). — Режим доступа: http://www.servat.unibe.ch/icl/sz01000_.html.
46. Switzerland's Way towards the Federal Constitution of 1848 "Sonderbundskrieg" (CIVIL WAR) (2015). — Режим доступа: <http://historyswitzerland.geschichteschweiz.ch/switzerlandfederalconstitution1848.htm>

47. Team S. D. (2001). Guide to Decentralisation, 1969.
48. The Federal Charter of 1291 (2015). — Режим доступа:
<https://www.admin.ch/gov/en/start/federalcouncil/historyofthefederalcouncil/federalcharterof1291.html?lang=en>
49. The Federal Constitution of the Swiss Confederation September 12, 1848 With Art, XLI and XLVIII As Amended January 14, 1866 by Switzerland. — P. 7—12.
50. The Federal Constitution of the Swiss Confederation September 12, 1848 With Art, XLI and XLVIII As Amended January 14, 1866 by Switzerland, pp. 7—12.
51. Under French Rule (1798—1815) (2015), available at:
https://www.eda.admin.ch/content/dam/PRSSWeb/Dokumente/en/unterfranzoesischerherrschaft7981815_EN.pdf
52. Verfassungen der Kantone (2015). — Режим доступа:
<http://www.verfassungen.de/ch/>
53. Wouters J., Van Kerckhoven S. and Vidal M. The Dynamics of Federalism: Belgium and Switzerland Compared, 2014.